

שם התלמיד/ה:

הכיתה:

מבדק פנימי בתנ"ך פיקוח ממלכתי

כיתה

1

מבחני

תנופה

למדוד. לדעת. לשנות.

תלמידים יקרים,

המבדק שלפניכם מחולק לשלושה חלקים:

1. בחלק הראשון תענו על שאלות העוסקות בפרק שלמדתם בשיעורי תנ"ך.
2. בחלק השני תקראו פרק מתוך התורה ופרק מתוך הנביאים ותענו על שאלות העוסקות בפרקים האלה.
3. בחלק האחרון תענו על שאלות בקיאות הקשורות לדמויות ולאירועים המוזכרים בתנ"ך, שעליהם למדתם בבית הספר לאורך השנים.

מה צריך לעשות?

- קראו את הפסוקים והשאלות בסבלנות וענו על השאלות ברצינות ובתשומת לב.
- בשאלות שבהן צריך לכתוב תשובה, נסחו את התשובות בשפה ברורה.
- כשצריך לבחור תשובה מבין כמה אפשרויות, סמנו X במשבצת שליד התשובה שלדעתכם היא הנכונה.

מה עוד צריך לדעת?

- לרשותכם 90 דקות, אך אם אתם צריכים זמן נוסף, בקשו מהמורה.
- אפשר להיעזר בתנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.

בהצלחה!

הערכה מבוססת נושאי לימוד ויקרא י"ט – חוקים חברתיים

לפניכם פסוקים נבחרים מתוך ספר **ויקרא פרק י"ט**, שבו מופיעים חוקים חברתיים רבים המיועדים להנחות את האדם כיצד ראוי לנהוג כלפי הסביבה שלו. כל חוק מבוסס על **עיקרון המכוון להתנהגות טובה או ראויה** שיכול להתאים גם לחיי היום-יום שלנו בכיתה, בבית ועם החברים.

לפניכם פסוקים מפרק י"ט בספר ויקרא.

- יא לא תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו:
- יב ולא תשבעו בשמי לשקר וחסלת את-שם אלהיך אני ה':
- יג לא-תעשק את-רעהך ולא תגזל לא-תלוי פעלת שקיר אתה עד-בקר:
- יד לא-תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל ונראת מאלהיך אני ה':
- טו לא-תעשו עול במשפט לא-תשא פני-לל ולא תהדר פני גדול בצדק תשפט עמיתך:
- טז לא-תלך רכיל בעמיתך לא תעמד על-דם רעהך אני ה':
- יז לא-תשנא את-אחיו בלבבך הוכח תוכיח את-עמיתך ולא-תשא עליו חטא:
- יח לא-תקם ולא-תטר את-בני עמך ואהבת לרעהך כמוך אני ה':
- יט מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ונראת מאלהיך אני ה':
- כ וכי-יגור אתה גר בארצכם לא תונו אתו:
- כא כְּאֶזְרַח מִפֶּם יִהְיֶה לְכֶם הַגֵּר וְהַגֵּר אִתְּכֶם וְאַהֲבַתְּ לּוֹ כְּמוֹךָ כִּי-גֵרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:
- כב לא-תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה:

1

בפסוקים שקראתם מופיעים חוקים המתייחסים לאנשים שונים בחברה.

כתבו שלוש דוגמאות לאנשים **הזקוקים להגנה או לסיוע** המוזכרים בפסוקים אלו.

_____ .1

_____ .2

_____ .3

2

לפניכם הסברים בלשון ימינו לכמה מהחוקים המופיעים בפרק.

כתבו לצד כל הסבר את החוק המתאים לו בלשון התורה.

השתמשו ברשימת החוקים שמתחת לטבלה. שימו לב, ברשימה יש יותר חוקים מהנדרש.

החוק המתאים	ההסבר בלשון ימינו
	א. יש להתייחס באופן שווה לזרים שנמצאים איתך בארץ.
	ב. אסור לספר על אחרים דברים שעלולים לפגוע בהם.
	ג. כשאדם נמצא בסכנה, עליך להציל אותו ולא להתעלם ממנו.
	ד. יש לשלם לעובד בזמן ולא לעכב את התשלום.

רשימת החוקים

• לא תעמד על דם רעך	• לא תלין פְּעֵלַת שְׂכִיר
• כְּאֲזָרַח מְכָם יְהִיֶה לְכֶם הַגֵּר	• לא תעשו עֵוֹל בְּמִשְׁפָּט
	• לא תלך רְכִיל בְּעַמֶּיךָ

3

לפניכם שני חוקים:

- "וְהִדַּרְתָּ פָּנֶי זָקֵן"
- "מִפְּנֵי שְׂיֻכָּה תִקּוּם"

מה **משותף** לשני החוקים האלה?

- 1 הדרישה להסכים עם אנשים מבוגרים ממך
- 2 הדרישה לכבד אנשים מבוגרים ממך
- 3 הדרישה ללמוד מאנשים מבוגרים ממך
- 4 הדרישה לציית לאנשים מבוגרים ממך

4

לפניכם שני חוקים:

- "וְלֹא תִשְׁקְרוּ אִישׁ בְּעֵמִיתוֹ"
- "לֹא תִגְנְבוּ וְלֹא תִכְחָשׁוּ"

מהו **הערך המשותף** לשני החוקים האלה?

- 1 עזרה לזולת
- 2 סבלנות
- 3 יושר
- 4 אחריות

לפניכם תיאור של מקרים שְקרו לילדים בכיתה ו'.

השלימו לצד כל מקרה את החוק שממנו אפשר ללמוד כיצד ראוי להתנהג במקרה המתואר. השתמשו ברשימת החוקים שמתחת לטבלה. שימו לב, ברשימה יש יותר חוקים מהנדרש.

תיאור המקרה	החוק המתאים
א. נגה ויעל רבו במהלך הפעולה בתנועת הנוער. המזדריכה שלהן רצתה להשלים ביניהן, אך היא הקשיבה רק לנגה ולא ליעל.	
ב. דניאל לא השאיל מחק לעידו, כי בשבוע שעבר עידו לא השאיל לו עיפרון.	
ג. קבוצת ילדים לעגה לילד אחר בזמן שהוא לא היה בחדר.	
ד. נועם ואחיו הקטן החליפו ביניהם קלפים. נועם הטעה את אחיו ונתן לו קלף אחד תמורת שלושה. הוא הבטיח לו שזה קלף נדיר במיוחד, על אף שהוא ידע שהקלף רגיל.	

רשימת החוקים

• לא תקלל חרש	• לא תקם ולא תטר
• ולפני עזר לא תתן מקנשל	• קאזרח מקם יהיה לכם הגר
• קאצק תשפט עמיתך	

בפרק י"ט מתוארים חוקים שיכולים לשפר את האווירה בכיתה.

א. לפניכם שלושה חוקים. בחרו חוק אחד שהייתם רוצים להוסיף לחוקי הכיתה שלכם.

1 ואהבת לרעך כמוך 2 לא תלך רכיל 3 לא תעמד על דם רעך

ב. הסבירו כיצד החוק שבחרתם עשוי לתרום לאווירה בכיתה.

הערכה מבוססת עיון – תורה ספר בראשית – חלומות יוסף

חלומות יוסף

בפרק ל"ז בספר בראשית מסופר על יוסף, בנו של יעקב, שחלם חלומות על בני משפחתו.

לפניכם פסוקים א'–י"א בפרק ל"ז בספר בראשית.

- א וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן:
- ב אֵלֶּה תִּלְוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שִׁבְעֵ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רֹעֵה אֶת־אֶחָיו בְּצֹאן וְהוּא נָעַר אֶת־בְּנֵי בְלָתָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׂי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־דֹּבְתָם רֹעֵה אֶל־אֲבִיהֶם:
- ג וַיִּשְׂרְאֵל* אָהַב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בְּנָיו כִּי־בָן־זִקְנִים הוּא לּוֹ וַעֲשֵׂה לּוֹ כְּתוּבַת פָּסִים:
- ד וַיִּרְאוּ אֶחָיו כִּי־אִתּוֹ אָהַב אֲבִיהֶם מִכָּל־אֶחָיו וַיִּשְׁנְאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכְלוּ דַבְּרוֹ לְשָׁלֵם:
- ה וַיַּחֲלֵם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגֵּד לְאֶחָיו וַיּוֹסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ:
- ו וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמְעוּ־נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתִּי:
- ז וְהִנֵּה אֲנִי חֲנוּן מְאֹלָמִים אֲלֵמִים בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֶלְמָתִי וְגַם־נִצְבָּה וְהִנֵּה תִסְבְּינָה אֶלְמָתִיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוּינִי לְאֶלְמָתִי:
- ח וַיֹּאמְרוּ לּוֹ אֶחָיו הַמְלֹךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מְשׁוֹל תִּמְשָׁל בָּנוּ וַיּוֹסְפוּ עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ עַל־חֲלַמְתּוֹ וְעַל־דַּבְּרָיו:
- ט וַיַּחֲלֵם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיִּסְפֹּר אֹתוֹ לְאֶחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלַמְתִּי חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשָּׁמַשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאַחַד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי:
- י וַיִּסְפֹּר אֶל־אָבִיו וְאֶל־אֶחָיו וַיַּגְעֵר־בּוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר לּוֹ מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חֲלַמְתָּ הַבּוֹא נְבוֹא אֲנִי וְאִמִּי וְאֶחָיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְךָ אַרְצָה:
- יא וַיִּמְנָאוּ־בּוֹ אֶחָיו וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־הַדְּבָר:

* ישראל = יעקב

השלימו את המשפטים שלפניכם לפי פסוקים א'-ד'.

שימו לב: יש לכתוב מילה **אחת** מעל כל קו.

- א. יעקב ישב בארץ שנקראת _____.
- ב. יוסף רעה את הצאן עם אָחִיו וכשחזר הוא סיפר לאביו דברים _____ על אחיו.
- ג. יעקב אהב את יוסף יותר מכל יתר בניו כי הוא היה בן ה _____ שלו.
- ד. יעקב ביטא את אהבתו זו בכך שהכין לבנו _____.
- ה. בעקבות אהבת יעקב האחים הרגישו _____ כלפי יוסף ולא היו מסוגלים לדבר עימו.

השלימו את הטבלה שלפניכם לפי המתואר בפסוקים.

חלום ראשון (ה'-ח')	חלום שני (ט'-י"א)
א. אילו סמלים ראה יוסף בחלומו?	<i>שני ירח וכוכבים</i>
ב. לפי פירוש החלום, מי השתחוו ליוסף בחלום?	
ג. כיצד חלום יוסף גרם לאחיו להרגיש?	

לאחר שיוסף סיפר את חלומותיו, אחיו ואביו שאלו אותו שאלות.

א. כתבו **בלשונכם** את שתי השאלות.

1. השאלה של אחיו של יוסף בתגובה לחלום הראשון (פסוק ח'):

2. השאלה של יעקב בתגובה לחלום השני (פסוק י):

ב. במה דומות זו לזו השאלות של האחים ושל יעקב?

בפסוק י' מסופר שיעקב נזף וגער ביוסף בפני אחיו.

פרשנים מסבירים שיעקב האמין שחלומותיו של יוסף יתגשמו. אף על פי כן הוא גער ביוסף, מכיוון שהוא גרם לאחיו לשנוא אותו.

לפי פירוש זה, מה ניסה יעקב להשיג בכך שגער ביוסף?

הערכה מבוססת עיון – נביאים יהושע – שניים וחצי השבטים

סיפור שניים וחצי השבטים

בתורה מתואר שלאחר שכבשו בני ישראל את עבר הירדן המזרחי, ביקשו שניים וחצי השבטים לגור שם ולא לעבור את הירדן יחד עם כל העם. משה הסכים, אך הציב להם תנאי. בפסוקים שלפניכם מתוארת הכניסה לארץ ישראל וכיבושה.

קראו את פסוקים י"ב-ט"ז בפרק א' בספר יהושע וענו על השאלות.

יב וְלִרְאוּבֵנִי וְלִגָּדִי וְלִחֲצִי שִׁבְטֵי הַמְּנַשֶּׁה אָמַר יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר:
 יג זְכוֹר אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד־ה' לֵאמֹר ה' אֱלֹהֵיכֶם מְנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת:
 יד בְּנֵיכֶם טַפְכֶם וּמְקַנְיֵכֶם יֵשְׁבוּ בָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעֲבְרוּ וְחַמְשֵׁים לַפָּנִי אַחֲיֵיכֶם כָּל גְּבוּרֵי הַחֵיל וְעֲזַרְתֶּם אוֹתָם:
 טו עַד אֲשֶׁר־יָגִיחַ ה' לְאַחֲיֵיכֶם כָּכֶם וַיִּרְשׁוּ גַם־הֵמָּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־ה' אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָהֶם וּשְׁבַתְּם לְאָרֶץ יִרְשַׁתְּכֶם וִירְשַׁתֶּם אוֹתָהּ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד ה' בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ:
 טז וַיַּעֲזְבוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר כָּל אֲשֶׁר־צִוִּיתָנוּ נַעֲשֶׂה וְאֵל־כָּל־אֲשֶׁר תִּשְׁלַחְנוּ גִלְדִּי:

11

השלימו את המשפטים שלפניכם על-פי הפסוקים.

יהושע פונה אל שבט _____, שבט _____, וחצי שבט _____.
שבטים אלו התיישבו ב_____.

12

לפי פסוקים י"ג ו"ד, מה היה התנאי שהציב משה לשניים וחצי השבטים כדי שיוכלו להישאר בנחלה שאותה ביקשו?

13

מתי יוכלו שניים וחצי השבטים לחזור אל משפחותיהם ואל נחלתם?

- 1 אחרי שיחצו את הירדן וייכנסו לארץ ישראל.
- 2 אחרי שיכבשו את הארץ וכל השבטים יקבלו נחלה.
- 3 אחרי שתעבור שנה והילדים שלהם ירצו שיחזרו.
- 4 אחרי שייכנסו אל יריחו ויבטיחו מעבר בטוח לכל העם.

14

איזו מילה בפסוקים י"ד ו"ט"ז מדגישה את המחויבות של שניים וחצי השבטים כלפי יתר השבטים? _____

קראו את העלילון (קומיקס) שלפניכם וענו על השאלה שאחריו.

לפי המסר העולה מהסיפור על שניים וחצי השבטים, כיצד הילדים צריכים לפעול?
הסבירו את תשובתכם לפי הסיפור המקראי.

הערכה מבוססת פרקי יסוד וידע כללי בקיאות – ידע כללי

16

לפניכם רשימה של אירועים.

סדרו את האירועים לפי סדר הופעתם בתנ"ך.

שימו לב, ליד האירוע הראשון כתובה הספרה 1.

____ כניסת עם ישראל לארץ כנען

____ מעמד הר סיני

1 המבול

____ ירידת יוסף למצרים

____ חטא המרגלים

17

למי נאמר?

לפניכם פסוקים מהתנ"ך.

סמנו מתחת לכל פסוק למי הוא נאמר.

א. "וַיֹּאמֶר אֶל תְּקַרְב הַלֵּם שֶׁל נַעֲלִיךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אִתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמֵּת

קִדְשׁ הוּא"

1 משה 2 יצחק 3 יעקב

ב. "לָךְ-לְךָ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלַדְתֶּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאךָ"

1 קין 2 נוח 3 אברהם

ג. "מִשָּׁה עֶבְדִּי מֵת וְעַתָּה קוּם עֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה אִתָּה וְכָל הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי

נֹתֵן לָהֶם לְכַנִּי יִשְׂרָאֵל"

1 אהרן 2 יהושע 3 יוסף

לפניכם איורים המייצגים אירועים המוזכרים בתנ"ך.

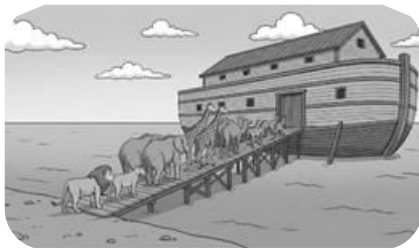
כתבו מתחת לכל איור את האירוע המתאים לו.

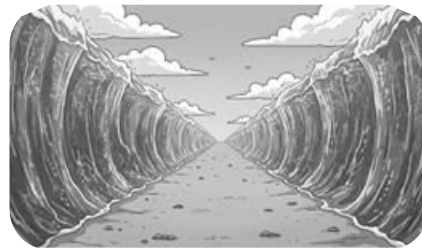
_____ 2.

_____ 1.

_____ 4.

_____ 3.

סמנו את שני השמות אשר אינם משמות שבטי ישראל.

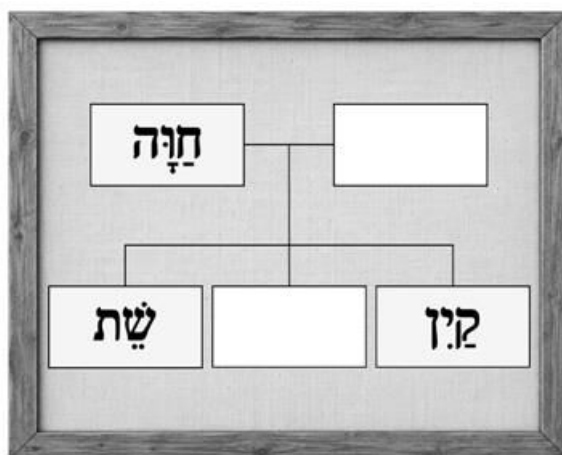
אהרן	☐	4	זבולון	☐	3	שמעון	☐	2	יהודה	☐	1
			יעקב	☐	7	אשר	☐	6	לוי	☐	5

לפניכם עצי משפחה, כל עץ מציג בני משפחה מהתנ"ך.

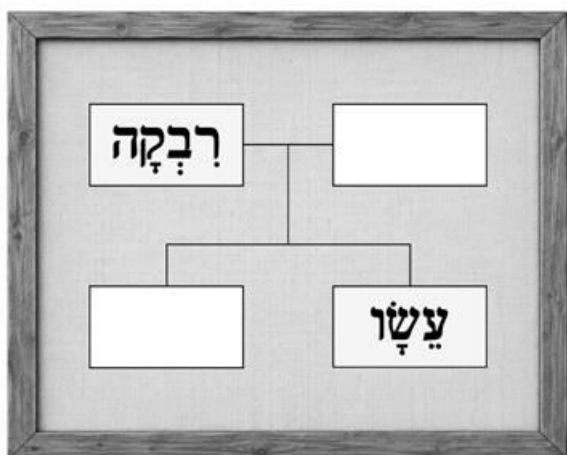
השלימו את השמות החסרים.

השתמשו ברשימת השמות שמתחת לעצי המשפחה. שימו לב, ברשימה יש יותר שמות מהנדרש.

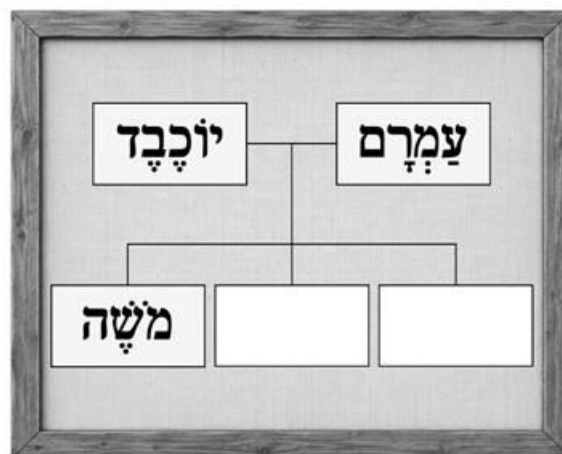
א.

ב.

ג.

רשימת השמות

• אדם	• הבל	• יצחק	• יעקב
• יוסף	• אהרן	• אברהם	• מרים

דמויות וערכים

בתנ"ך מסופר על דמויות שונות בתולדות עם ישראל שמהן ניתן ללמוד תכונות, ערכים ומידות טובות.

א. לפניכם טבלה ובה תיאור קצר של מעשים מהתנ"ך.

השלימו בטבלה מי הדמות שעשתה כל מעשה.

השתמשו ברשימת הדמויות שמתחת לטבלה. שימו לב, ברשימה יש יותר דמויות מהנדרש.

הדמות	המעשה
	1. היא הצילה את משה מהיאור.
	2. היא השקתה את הגמלים של עבד אברהם.
	3. הוא גער באיש העברי שהכה את חברו.
	4. הוא סלח לאחיו אף על פי שהם מכרו אותו לעבד.

רשימת הדמויות

• אברהם	• בת פרעה	• רבקה
• משה	• שרה	• יוסף

ב. 1. בחרו **מעשה** אחד מתוך הטבלה שבסעיף א, וכתבו **ערך** שאותו מבטא המעשה. היעזרו ברשימת הערכים:

• צדק	• אומץ	• יוזמה	• נאמנות
• עין טובה	• דאגה לאחר	• עזרה לחלש	• נדיבות

המעשה:

הערך שהמעשה מבטא:

2. הסבירו כיצד המעשה מבטא את הערך שבחרתם.

מבדק בתנ"ך לכיתה ו | פיקוח ממלכתי

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.